

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060101

DOM
2019-02-04
Stockholm

Mål nr
F 10202-17

Sid 1 (20)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-10-16 i mål
nr F 2391-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. F L - 4. S O

Ombud: E J

Motparter

1. H A - 98. B A Ö

Dok.Id 1451937

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50
E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

SAKEN

Anläggningsåtgärd berörande A och B samt fastighetsreglering berörande C m.fl.
fastigheter i Göteborgs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens dom.
 2. F L, Q L, A-K O och S O ska betala ersättning till C K, S K, L Å och M Å för deras rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen med 75 420 kr samt ränta enligt 6 § räntelagen från denna dag till dess betalning sker. Av beloppet avser 75 000 kr ombudsarvode.
-

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A-K O, S O, F L och Q L (klagandena) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljö-domstolens dom och fastställa lantmäterimyndighetens beslut med följd att om-prövning av gemensamhetsanläggningen A beviljas så att del av den gemen-samma vägen flyttas i enlighet A-K Os och S Os ansökan till lantmäterimyndigheten. De har även yrkat ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

C K, S K, L Å och M Å

(svarandena) har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras. För det fall Mark- och miljööverdomstolen skulle finna att förutsättningar för omprövning föreligger har de yrkat att målet ska återförvisas till mark- och miljödomstolen för prövning av lämplig vägsträckning. Svarandena har även yrkat ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

Klagandena har förklarat att de anser att lantmäterimyndighetens beslut har föregåtts av de utredningar och överväganden som har varit nödvändiga varför Mark- och miljööverdomstolen kan fastställa lantmäterimyndighetens beslut på det befintliga underlaget.

UTVECKLINGEN AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena har, utöver vad de tidigare har anfört, anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Det är uppenbart att den föreslagna vägsträckningen är mer lämplig, inte minst ur trafiksäkerhetssynpunkt. Sedan förrättningen på 1990-talet har de faktiska förhållandena förändrats genom ökad trafik på grund av tillkommande byggnation i området, som har utvecklats från att vara ett område med sommarstugor till att nu utslutande bestå av permanentbostäder. För närvarande är vägen belägen endast fem meter från A-K och S Os veranda. Genom den föreslagna

sträckningen kommer vägen delvis att gå på en marksamfällighet i stället för på en bostadstomt vilket måste ses som mindre ingripande och därmed mer lämplig. Det aktuella markområdet kommer genom sprängning och utfyllnad få en lutning som inte avviker från tillämpliga regler. Vidare har även byggnation på FLs och QLs fastighet, som är belägen i anslutning till vägen, tillkommit.

Nuvarande sträckning innebär att ca 700–800 kvm av C berörs direkt genom att den rent faktiskt utgörs av väg. Därutöver påverkas möjligheterna att nyttja fastigheten på andra sidan vägen. D och E skulle inte få ett liknande in-trång även om fastigheterna skulle kunna drabbas av viss insyn. Mark- och miljödomstolen har inte övervägt de olika tekniska frågeställningarna, trafiksäkerhetsmässiga konsekvenserna eller nuvarande sträcknings intrång på fastigheten C.

Sammanfattningsvis är det uppenbart att den föreslagna vägsträckningen är mer lämplig än den nu befintliga och att ändrande förhållanden har inträtt i form av ökad trafik, inte minst genom att området utvecklats från att vara ett område med sommarstugor till att nu uteslutande bestå av permanentbostäder. Det föreligger således ett sådant klart behov att skäl för omprövning föreligger.

Svarandeombudet har lagt ner betydande arbete på att utreda och argumentera kring en rad tekniska frågor och har lagt fram en egen ”vägprojektering”; ett underlag som knappast kan prövas i Mark- och miljööverdomstolen. Ersättning motsvarande 19 timmars arbete för ombudet kan vitsordas som skäligt i och för sig. Utläggen för mätkonsult har inte varit motiverat och vitsordas inte till någon del.

Svarandena har, utöver vad de tidigare har anfört, anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Den alternativa vägsträckning som klagandena har föreslagit är trafikfarlig för oskyddade trafikanter då det inte finns annan plats att gå på än körbanan. Sträckningen kommer att ha samma minsta avstånd till bostadshuset på C som den befintliga vägen. I anläggningsförrättningen 1998 flyttades vägen formellt till det nu aktuella läget. I förrättningen togs även frågan om att den befintliga vägen går på

tomtmark upp. Bygglov har beviljats för utbyggnad av bostadshuset efter det att vägen flyttats till nuvarande läge varför vägen inte utgör något intrång. Infarten till E kommer starkt att försämrats med föreslagen dragning. Därtill kommer sträckningen innebära ett klart störande intrång mot D då vägen kommer ligga i höjd med eller över övervåningen i bostadshuset med klar insyn i huset och nya störningar kommer att uppstå i form av buller och ljus. Det saknas skäl att medge omprövning.

F avstyckats 2013 och bebyggdes 2014. F har inte utfart mot den befintliga vägen på C och ligger ca 20 m från vägen. F är därför inte berörd på ett sådant sätt att den uppfyller villkoren i 35 § anläggningslagen (1973:1149) vad avser rätt till omprövning. FLs och QLs överklagande ska därför redan av denna anledning ogillas.

För att föra svarandenas talan på ett fullödigt sätt har den tid som ombudet lagt ned och de utredningar som har gjorts varit nödvändiga. Högre timersättning för motpartsombudet än 1 500 kr/timme kan inte vitsordas.

REMISSYTTRANDE

Mark- och miljööverdomstolen har begärt in yttrande från Lantmäteriet avseende begreppet ”klart behov” i 35 § anläggningslagen.

Lantmäteriet har i sitt yttrande i huvudsak angett följande.

Med hänsyn till att en gemensamhetsanläggning ska kunna verka långsiktigt och under stabila förhållanden bör omprövning inte medges i alla situationer där en annan lösning i och för sig är möjlig. Om det t.ex. efter hand framträder alternativa men likvärdiga lösningar bör en omprövning inte tillåtas ske. Av samma skäl bör i regel inte heller varje liten förbättring utgöra tillräckligt skäl för omprövning.

Ett lagakraftvunnet anläggningsbeslut bör kunna omprövas när det visar sig finnas ett tydligt behov av att korrigera ett tidigare beslut som bedöms som felaktigt eller mindre

ändamålsenligt eller att det finns möjlighet att fatta ett mer ändamålsenligt beslut.

Detta oberoende av om det ursprungliga beslutet är direkt felaktigt, att föreliggande omständigheter borde ha bedömts annorlunda redan vid beslutstillfället, om det efter hand framträtt ett behov med hänsyn till vunna erfarenheter eller behovet har sin grund i en ändrad samhällssyn. En förutsättning är dock att de omständigheter som åberopas för omprövning inte redan har beaktats i den ursprungliga förrättningen.

I likhet med avgörandet i Svea hovrätt, mål nr Ö 3043/96 (LM ref. 98:14), har i aktuellt mål en gemensamhetsanläggning inrättats beträffande en redan befintlig väg. Det har inte heller i aktuellt mål framkommit något som tyder på att den aktuella vägsträckningen då var tvistig. Som hovrätten fann i ovan nämnda mål torde man därför även nu kunna utgå från att förrättningslantmätaren grundat sitt beslut 1998 på att ingen sakägare påkallat någon ändring av vägsträckningen över C. Det finns därmed skäl att utgå från att det vid förrättningen 1998 inte gjordes någon prövning av alternativa vägsträckningar. Det är därför möjligt att anläggningsbeslutet egentligen borde ha fått en annan utformning redan 1998. I vart fall synes det idag vara möjligt att göra en annan bedömning i lokaliseringsfrågan då vägsträckningen över C fortfarande framstår som otidsenlig. Med hänsyn härtill kan det därför finnas anledning att bevilja omprövning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att samtliga delägare i en gemensamhetsanläggning har rätt att föra talan i förevarande typ av mål. Något skäl att begränsa prövningen av F Ls och Q Ls överklagande finns därmed inte.

Möjligheten att ompröva en fråga som har behandlats och slutligt avgjorts vid en anläggningsförrättning är begränsad, se 35 § anläggningslagen. Det kan ske dels om förhållandena har ändrats på ett sätt som väsentligen inverkar på frågan eller om det finns ett klart behov av omprövning.

Av utredningen i målet framgår att gemensamhetsanläggningen A bildades genom förrättning 1998 som gemensam utfartsväg för fastigheterna inom området.

Gemensamhetsanläggningen inrättades på en befintlig väg över C. Denna väg hade anlagts några år tidigare då en äldre utfartsväg i direkt anslutning till bostadshuset på C flyttades. I samband med inrättandet av gemensamhetsanläggningen upphävdes utfartsservitut över C till förmån för stamfastigheten G avseende den äldre utfartsvägen.

Gemensamhetsanläggningen delar C i två delar. Väster om gemensamhetsanläggningen utgörs fastigheten av en bergsbrant som begränsade möjligheten att anlägga väg längre västerut. Ägarna till C har efter inrättandet av gemensamhetsanläggningen byggt till bostadshuset västerut i flera etapper.

Den äldre vägen har gått över C i vart fall sedan 1970-talet och troligtvis mycket längre än så. Vid inrättandet av gemensamhetsanläggningen bestod området av både fritidsboende och permanentboende men har under åren sedan dess utvecklats mot en större andel permanentboende.

Ändrade förhållanden

Trafiksituationen har sedan förrättningen inte ändrats på ett sätt som kan anses utgöra sådana ändrade förhållanden som skulle kunna föranleda en omprövning av det ursprungliga anläggningsbeslutet. Den omständigheten att andelen permanentboende som utnyttjar vägen har ökat sedan inrättandet kan inte anses innebära sådana ändrade förhållanden. De förändringar som klagandena själva har vidtagit vad gäller byggnader på deras respektive fastigheter har skett med kännedom om vägens existens.

Mark- och miljööverdomstolen anser mot denna bakgrund att de av klagandena åberopade omständigheterna, varken var för sig eller sammantaget, utgör sådana ändrade förhållanden som väsentligen inverkar på de frågor som behandlats vid inrättandet av gemensamhetsanläggningen 1998. Mark- och miljööverdomstolen instämmer därför i mark- och miljödomstolens bedömning att det inte föreligger några förändrade förhållanden som motiverar en omprövning.

Klart behov

Möjligheten till omprövning utökades 1989 genom införandet av bestämmelsen att omprövning får ske om det föreligger ett klart behov av detta. Ändringen var tänkt att möjliggöra omprövning i någon större utsträckning än tidigare. Den föranleddes i första hand av önskemål om att lättare kunna få till stånd omprövning av anläggningsbeslut som gäller gemensamhetsanläggningar inom bostadsområden. Ändringen är dock generell och de utvidgade möjligheterna föreligger oavsett vilka förhållanden den tidigare förrättningen angått.

Bedömningen av om det föreligger ett klart behov ska göras med utgångspunkten att det är väsentligt att en gemensamhetsanläggning kan verka långsiktigt och under stabila förhållanden. I förarbetena har angetts att en viss restriktivitet måste prägla bedömningen av frågan om omprövning men man inte kan bortse från att det i efterhand kan framträda ett klart behov av att kunna modifiera villkoren för anläggningen med hänsyn till vunna erfarenheter (se prop. 1988/89:77 s. 75 och s. 107).

I detta fall skapades gemensamhetsanläggningen på en befintlig väg. Lantmäteriet har i sitt yttrande bedömt att det inte har framkommit något som tyder på att en prövning av alternativa vägsträckningar över C då gjordes, sannolikt eftersom den aktuella vägsträckningen inte var tvistig och ingen sakägare påkallade någon ändring. Lantmäteriet har därmed dragit slutsatsen att det är möjligt att anläggningsbeslutet egentligen borde ha fått en annan utformning redan 1998. Svarandena har invänt att en sådan prövning måste ha skett eftersom vägen fick ett nytt läge i förhållande till tidigare officialservitut, även om det innebar att den dåvarande sträckningen fastställdes.

Vägen går på tomtmark över C och delar fastigheten. Vägens placering inom fastigheten får dock anses bero på de topografiska förhållandena med bergsbranten direkt väster om vägen. Den grundläggande utgångspunkten är restriktivitet mot omprövning eftersom gemensamhetsanläggningar ska kunna verka långsiktigt och under stabila förhållanden. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att eftersom det äldre officialservitutet upphävdes i samband med förrättningen 1998, får en lokaliserings-

prövning enligt 8 § anläggningslagen innefattande en vägning av för- och nackdelarna för de berörda fastigheterna antas ha skett vid förrättningen. Förrättningen ligger inte alltför långt tillbaka i tiden. Berörda fastighetsägares intressen av att bestående rättsförhållanden inte rubbas talar mot att restriktiviteten för omprövning uppluckras. Mark- och miljööverdomstolen bedömer därför att det som klagandena har fört fram inte är tillräckligt för att det ska anses föreligga ett klart behov av omprövning.

Sammanfattningsvis ska därmed överklagandena avslås.

Rättegångskostnader

Eftersom mark- och miljödomstolens dom fastställs är svarandena vinnande part i Mark- och miljööverdomstolen. Klagandena och svarandena står i klart motsatsförhållande till varandra. Det är därför skäligt att klagandena får ersätta svarandena för deras rättegångskostnader, se 31 § anläggningslagen samt 17 kap. 3 § och 16 kap. 14 § första stycket fastighetsbildningslagen (1970:988). Ersättningen ska enligt 18 kap. 8 § rättegångsbalken motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande samt arvode till ombud eller biträde, såvitt kostnaden har varit skäligen påkallad för att tillvarata partens rätt. Ersättningen ska även innefatta ränta.

Svarandena har yrkat ett totalbelopp på 143 489 kr avseende 71 timmars arbete för ombudet, reseersättning om 336 kr och ersättning för utlägg avseende mät-konsultationer enligt en faktura om 7 955 kr samt mervärdesskatt om 28 698 kr. Med hänsyn till målets beskaffenhet anser Mark- och miljööverdomstolen att det är skäligt att tillerkänna svarandena ersättning för ombudskostnader motsvarande 40 timmars arbete samt för resekostnaderna. Utlägget för mätkonsultationerna kan inte anses ha varit skäligen påkallat för att tillvarata svarandenas rätt. Svarandena ska alltså tillerkännas ett belopp om totalt 75 420 kr inklusive mervärdesskatt.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Karin Wistrand, tekniska rådet Jan Gustafsson (skiljaktig) samt hovrättsråden Christina Ericson, referent (skiljaktig), och Ulf Wickström.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Föredragande har varit Lena Lidmark.

SKILJAKTIG MENING

Tekniska rådet Jan Gustafsson och hovrättsrådet Christina Ericson är skiljaktiga i huvudsaken och anför följande.

Någon vägning av för- och nackdelar för berörda fastigheter bör inte ske vid tillämpligheten av omprövningsbestämmelsen i 35 § anläggningslagen. Om det finns skäl att ompröva förrättningen ska en sådan avvägning ske i nästa led, framförallt genom båtnadsbedömningen i 6 § och lokaliseringsprövningen i 8 § anläggningslagen.

Vägen går idag på tomtmark över C och delar fastigheten, vilket får anses vara en otidsenlig lösning. Detta förhållande i sig kan medföra att ett klart behov av omprövning finns. Samtidigt är en grundläggande utgångspunkt att det ska råda stor restriktivitet mot omprövning eftersom det är väsentligt att en gemensamhetsanläggning kan verka långsiktigt och under stabila förhållanden. Anledningen till denna restriktiva syn på omprövning är dels att en omprövning kan innebära ekonomiska konsekvenser för deltagarna i gemensamhetsanläggningen och dels berörda fastighetsägares intresse av att bestående rättsförhållanden inte rubbas, se prop. 1966:128 s. 265. I aktuellt fall har dessa grunder för en restriktiv syn på omprövningar en relativt liten tyngd eftersom de ekonomiska konsekvenserna enbart torde drabba sökanden enligt reglerna i 15 § anläggningslagen och rättsförhållandena i form av tillåtligheten att använda vägen inte skulle förändras.

Vi instämmer i Lantmäteriets bedömning att det inte har framkommit något som tyder på att en egentlig prövning av bästa läget för vägen enligt 8 § anläggningslagen gjordes vid förrättningen 1998. Det innebär i sig att ett behov av omprövning kan finnas för att komma fram till vad som är den bästa lokaliseringen. Även i de fall en reell prövning av bästa lokalisering har skett vid en anläggningsförrättning kan det i vissa fall finnas ett klart behov av omprövning. En omprövning skulle i detta fall inte riskera att äventyra långsiktiga och stabila förhållanden för merparten av de fastigheter som deltar i gemensamhetsanläggningen, utan frågan är avgränsad till några få berörda fastigheter. Sammantaget instämmer vi därför i lantmäterimyndighetens bedömning att det finns ett klart behov av att ompröva gemensamhetsanläggningen.

Nästa fråga blir då om det finns tillräckligt underlag i målet för att ompröva anläggningsförrättningen.

Mark- och miljödomstolen har endast gjort en översiktlig prövning av dessa frågor inom ramen för om det föreligger ett klart behov av omprövning. Lantmäterimyndigheten har visserligen gått igenom samtliga kriterier för omprövning, men av den utredning som har getts in av svarandena i Mark- och miljööverdomstolen framgår att det finns oklarheter, bl.a. rörande den nya sträckningens trafiksäkerhet och utrymme för oskyddade trafikanter. Den utredning som fanns tillgänglig vid lantmäterimyndigheten är inte särskilt omfattande och kostnaderna för anläggandet av vägen är inte heller tillräckligt utredda. Sammantaget anser vi därför att ärendet ska återförvisas till lantmäterimyndigheten för fortsatt handläggning.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-10-16
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr F 2391-17

PARTER

Klagande

1. C K - 4. M Å

Motpart

1. C A - 97. BAÖ

Dok.Id 374844

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäterimyndigheten, Göteborgs kommuns beslut 2017-05-23 i ärende nr O106632, se bilaga 1

SAKEN

Anläggningsåtgärd berörande Göteborg A och B samt fastighets-reglering berörande C m.fl. fastigheter.

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen undanröjer samtliga beslut, utom beslutet om fördelning av förrättningskostnader, och ställer in förrättningen.

BAKGRUND

Ägarna till fastigheten C, S O och A-K O, ansökte år 2010 om att flytta en del av den gemensamma vägen A som bildades år 1998 (akt 1480K-1998F94). Som skäl för att flytta vägen uppgavs i ansökan till lantmäterimyndigheten ”Vi skulle vilja flytta vägen enligt bifogad karta. Vägen skulle då hamna på fastigheten G och vi får tillbaka en stor del av vår tomt”. Lantmäterimyndigheten fann att det förelåg ett klart behov av omprövning och beslutade om att flytta gemensamhetsanläggningen i enlighet med yrkandet i ansökan. Det är detta beslut som har överklagats.

YRKANDEN M.M.

L Å, M Å, C K och S K har yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver lantmäterimyndighetens beslut och ställer in förrättningen.

L Å och M Å (E) har till stöd för sin talan anfört följande. På 90-talet anlade S O den väg som finns idag. År 2010 ville han återigen dra om vägen. På möte med dåvarande bostadsrättsförening Tomtebacken gjordes en medlemsröstning där en majoritet var emot det förslag som lantmäterimyndigheten nu beslutat om.

De som bor på E är den fastighetsägare i marksamfälligheten som ligger närmast och som är mest berörd av den nya vägsträckningen. För dem skulle den beslutade sträckningen innebära stora olägenheter. Utfarten från deras fastighet vetter mot den planerade vägen. Eftersom grannen har ett garage som står på tomtgränsen på ena sidan och berg på den andra måste de backa ut. Med skymd sikt, backe och kurva kommer trafiksäkerheten att avsevärt försämrast.

Parkeringsplatser för de som tillhör samfälligheten försvinner och mötesplatser och uppställningsplatser går förlorade. I samband med sprängning finns risk för sättningsskador på deras fastighet. De anser att utformningen av vägen blir olämpligare ur både trafiksäkerhetssynpunkt och ur miljöhänsyn. Området är

känsligt och gränsar till naturskyddsområde. Sprängningsarbetena kommer förstöra en värdefull miljö. Men hänsyn till ovanstående ska nuvarande vägsträckning kvarstå.

C K och S K (D) har till stöd för sin talan anfört följande. Den värdeminskning den nya vägsträckningen innebär för dem tas inte upp i den bedömningen av kostnader och olägenheter enligt 6 § anläggningslagen. Värdeminskningen omnämns inte på ”minus-sidan”. Lantmäteriet har därmed inte tagit hänsyn till den värdeminskning deras fastighet drabbas av.

De motsätter sig lantmäterimyndighetens bedömning att det är orts- och allmän vanligt att ha en väg enligt det slag som nu överklagats utanför sin fastighet. Alla boende i området kommer passera deras fastighet, vilket utgör en betydande andel bilar. Det är en stor nackdel för dem att vägen dras framför deras tomt. Att den nya vägsträckningen skulle innebära en ökad trafiksäkerhet stämmer inte med tanke på en skymd kurva, särskilt vid vinterväglag. Minst intrång blir det om vägen, som haft denna sträckning sedan 1998 eller tidigare, ligger oförändrat. Man skulle då kunna låta det område som planerats användas till föreslagen väg läggas till fastigheten C. Den del av C som ligger väster om befintlig väg antas vara av mindre värde med tanke på hur man drog om vägen år 1998 och består av en starkt lutande backe.

Lantmäterimyndigheten har inte ställt tillräckliga krav på de sprängningsarbeten som ska vidtas. Deras hus har en pålat grund som ligger på berg. Garaget intill den nya vägen ligger precis i anslutning till det berg som ska sprängas. Skulle skador uppstå på deras hus är ekonomisk ersättning inte tillräckligt. Bostadshusen riskerar att bli satta ut funktion då en brunn och elnät finns i närhet.

S O och A-K O (C) har motsatt sig ändring av lantmäterimyndighetens beslut. De har till stöd för sin talan anfört följande. Den kortfattade grunden är att lantmäterimyndigheten har gjort en korrekt bedömning.

Vägen delar deras fastighet C och tar cirka 700 m² av deras tomt och att marken på andra sidan vägen i princip är obrukbar för deras del. Tomten är 1 834 m². De kan bara praktiskt nyttja cirka 1 000 m² av tomten. Den nya dragningen av vägen kommer att hamna på brukarnas fastighet plus en liten del av deras fastighet. De kommer att stå för kostnaderna för vägflytten.

Det primära syfte med flytt av vägen är inte att öka värdet på deras fastighet utan att de vill ha tillbaka den tomtmark som vägen tar i anspråk. Fastighetsregleringen innebär både en ökad trafiksäkerhet och en mer lämplig vägsträckning. Dessutom frigörs tomtmark på C. Den nya vägsträckningen medför inga betydande men för andra inblandade fastigheter.

De invändningar som anges i överklagandena har redan prövats av lantmäterimyndigheten och myndigheten har bemött dem i sitt beslut. Det är lantmäterimyndigheten som äger frågor som denna och har den högsta kompetensen att bedöma lämpligheten av ett förslag om fastighetsreglering. Beslutet är korrekt och det finns inga sakliga skäl att ändra det.

DOMSKÄL

Enligt 35 § första stycket anläggningslagen (1973:1149) kan en fråga som behandlats vid en förrättning enligt samma lag prövas vid ny förrättning om det, sedan frågan slutligt avgjorts, inträder ändrade förhållanden som väsentligt inverkar på frågan. Av samma paragraf framgår vidare att även utan att sådana förhållanden inträtt får ny förrättning äga rum om ett klart behov av omprövning framkommit.

I förarbetena till bestämmelsen anges att det krävs att det är fråga om nya eller ändrade förhållanden av rent faktisk natur och inte bara om annat bedömande av redan föreliggande fakta. I vissa fall bör dock en omprövning ändå kunna medges när föreliggande fakta bedömts felaktigt, t.ex. när kostnaderna för anläggningens utförande visar sig bli avsevärt högre än man räknat med vid tiden för anläggningsförrättningen (se prop. 1973:160 s.254).

Beträffande begreppet "klart behov" har i förarbetena angetts att en viss restriktivitet måste prägla bedömningen av frågan om omprövning av villkoren för anläggningen men att man inte kan bortse från att det i efterhand kan framträda ett klart behov av att kunna modifiera villkoren för anläggningen med hänsyn till vunna erfarenheter (prop. 1988/89:77 s. 75).

När gemensamhetsanläggningen bildades år 1998 gick vägen över C i samma sträckning som i dag. Grunden som angetts för att flytta vägen är att ägarna till C vill ha tillbaka den tomtmark som vägen tar i anspråk. En flytt av vägen enligt yrkandet innebär att fastigheterna D och E kommer att utsättas för störningar från vägen, vilket i sin tur kommer att påverka både boendemiljön och fastigheternas värde. Det har enligt mark- och miljödomstolens bedömning inte inträtt några sådana ändrade förhållanden som skulle kunna föranleda en omprövning av det ursprungliga anläggningsbeslutet. Inte heller har det framkommit ett klart behov av sådan omprövning. Överklagandet ska därför vinna bifall och som en följd av det ska lantmäterimyndighetens samtliga beslut, utom beslutet om fördelning av förrättningskostnader, undanröjas och förrättningen ställas in.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 6 november 2017.

Gunnar Bergelin

Sören Karlsson

I domstolens avgörande har deltagit tf. chefsrådmannen Gunnar Bergelin, ordförande, och tekniska rådet Sören Karlsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Osman Djibril.